

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น ของประชาชนในจังหวัดระยอง

BUDDHADHAMMA APPLICATION FOR COMMUNICATION OF POLITICIANS IN LOCAL ELECTIONS OF THE PEOPLE IN RAYONG PROVINCE

ภานุวัฒน์ ชัยเทวะกุล*, อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า, สุรพล สุยะพรหม

Parnuwat Chaitawakul*, Apinyar Chatchorfa, Surapon Suyaprom

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

*Corresponding Author E-mail: dnaywiriashkic@gmail.com

Received April 15, 2026; Revised June 2, 2026; Accepted June 9, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น และ 3. นำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง การวิจัยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา นักรัฐศาสตร์ นักการเมืองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชน และการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไปในจังหวัดระยอง จำนวน 394,423 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน คำนวณตามสูตรทาร์เยยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.994 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้ส่งสาร ด้านสาร ด้านช่องทางส่งสาร และด้านผู้รับสาร 2. ปัจจัยการรับรู้ทางการเมือง ได้แก่ ด้านประสบการณ์ส่วนบุคคล ด้านการรับรู้จากสังคม และด้านอิทธิพลของสื่อ สามารถร่วมกันทำนายแนวโน้มการเลือกตั้งท้องถิ่นได้ร้อยละ 35.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ขณะที่หลักสัพพริสนธรรม ได้แก่ อัมมัญญตา อัตถัญญตา ปุคคสัญญตา และปริสสัญญตา สามารถร่วมกันอธิบายได้ร้อยละ 55.5 และ 3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น พบว่า นักการเมืองควรยึดหลักเหตุผลและข้อเท็จจริง สามารถอธิบายผลลัพธ์และเชื่อมโยงการเลือกตั้งกับการพัฒนาชุมชน ตระหนักถึงศักยภาพและข้อจำกัดของตนเองและสังคม เข้าใจความต้องการของประชาชน รวมถึงบริบท โครงสร้าง และวัฒนธรรมของพื้นที่ อันนำไปสู่การเป็นผู้ส่งสารที่มีความเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคมอย่างรอบด้าน

คำสำคัญ: การประยุกต์, หลักพุทธธรรม, การสื่อสารของนักการเมือง, การเลือกตั้งท้องถิ่น

Abstract

This research article aimed to: 1. examine political communication of politicians in local elections, 2. investigate factors influencing political communication in local elections,

and 3. propose the application of Buddhist principles to enhance political communication of politicians in local elections among citizens in Rayong Province. A mixed-methods approach was employed. Qualitative data were collected through in-depth interviews with 18 key informants, including Buddhist practitioners, political scientists, local politicians, community leaders, and citizens. Quantitative data were collected from a population aged 18 years and above in Rayong Province, totaling 394,423 individuals. A sample of 400 respondents was determined using Yamane's formula. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.994. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, stepwise multiple regression analysis, and descriptive content analysis.

The results revealed that: 1. overall political communication of politicians in local elections in Rayong Province was at a moderate level. When considered by dimensions, all aspects were also at a moderate level, including sender, message, communication channels, and receiver; 2. political perception factors, including personal experience, social perception, and media influence, could jointly predict local election trends at 35.4 percent with statistical significance at the 0.01 level. Meanwhile, the principles of Sappurisa Dhamma comprising Dhammaññuta (knowing causes), Atthaññuta (knowing objectives), Puggalaññuta (knowing individuals), and Parisaññuta (knowing communities and society) could jointly explain 55.5 percent of the variance in political communication ($p < .01$); and 3. the application of Buddhist principles to enhance political communication indicated that politicians should adhere to reason and factual information, be able to explain outcomes and link local elections to community development, recognize their own potential and limitations as well as those of society, understand public needs, and be aware of local contexts, structures, and cultures. This would lead to becoming effective communicators who understand themselves, others, and society comprehensively.

Keywords: Applications, Buddhist Principles, Political Communication, Local Elections

บทนำ

การเมืองท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นของตนเองผ่านกระบวนการเลือกตั้ง การเลือกตั้งท้องถิ่นจึงมิได้เป็นเพียงกระบวนการคัดเลือกผู้แทนหรือผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการสะท้อนเจตจำนงของประชาชนและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐกับประชาชนในระดับพื้นที่ ภายใต้บริบทดังกล่าว การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการรับรู้ความเข้าใจ และการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสามารถถ่ายทอดนโยบาย วิสัยทัศน์ และจุดยืนทางการเมืองได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังช่วยสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างนักการเมืองกับประชาชน รวมถึงเสริมสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากยิ่งขึ้น (พระครูใบฎีกาวิชาญ วิสุทโธ, 2565) แต่ถึงอย่างนั้นนักการเมืองยังคงเผชิญกับความท้าทายด้านการสื่อสารจากความแตกต่างของประชาชนทั้งด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และบริบททางสังคมวัฒนธรรม

ส่งผลให้การสื่อสารทางการเมืองจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่น เหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ (ธีรยุทธ ชะนิล, 2566)

จังหวัดระยองเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เนื่องจากเป็นจังหวัดศูนย์กลางอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศและมีการขยายตัวของประชากรจากหลากหลายกลุ่มอาชีพ และภูมิหลังทางสังคม ส่งผลให้บริบททางการเมืองท้องถิ่นมีความซับซ้อนและมีการแข่งขันทางการเมืองค่อนข้างสูง ขณะเดียวกันยังปรากฏปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้งท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการซื้อเสียง การทำลายป้ายหาเสียง และการให้สัญญาระหว่างการหาเสียง ซึ่งเป็นประเด็นร้องเรียนสำคัญในช่วงการเลือกตั้ง พ.ศ. 2563–2564 (นันทมน กันเภา และศุภสวัสดิ์ ชีवाल, 2566) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาการเลือกตั้งมิได้เกิดจากข้อบกพร่องของกฎหมายหรือกระบวนการควบคุมเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับคุณภาพของการสื่อสารทางการเมืองที่อาจขาดความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความตระหนักต่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น การพัฒนาการสื่อสารของนักการเมืองให้ตั้งอยู่บนหลักคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่น ลดเงื่อนไขที่นำไปสู่การทุจริต และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ของประชาชน (จุฑารัตน์ ยะคำ และคณะ, 2567)

การสื่อสารทางการเมืองในระดับท้องถิ่นจึงมิได้เป็นเพียงกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร แต่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความไว้วางใจ ความโปร่งใส และความชอบธรรมทางการเมือง งานศึกษาที่ผ่านมาได้อธิบายบทบาทของการสื่อสารทางการเมือง (พระครูใบฎีกาวิชาญ วิสุทโธ, 2565) รวมทั้งการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองและการสื่อสารทางการเมืองในพื้นที่อื่น (ธีรยุทธ ชะนิล, 2566) แต่ยังไม่พบการศึกษาค้นคว้าที่บูรณาการหลักสัปปริสธรรม 7 เข้ากับกระบวนการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นภายใต้บริบทเฉพาะของจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเผชิญปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง ช่องว่างดังกล่าวจึงนำมาสู่ความจำเป็นในการศึกษาว่า หลักสัปปริสธรรม 7 ประกอบด้วย 1. อัมมัญญาตา รู้จักเหตุ 2. อัตถัญญาตา รู้จักผล 3. อัตตัญญาตา รู้จักตน 4. มัตตัญญาตา รู้จักประมาณ 5. กาลัญญาตา รู้จักกาลเวลา 6. ปริสสัญญาตา รู้จักชุมชนและสังคม และ 7. ปุคคัลัญญาตา รู้จักบุคคล (ที.ม. 13/70/232) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) สามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการสื่อสารของนักการเมืองท้องถิ่นได้อย่างไร โดยกรอบแนวคิดของการวิจัยนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ทางการเมือง หลักสัปปริสธรรม 7 และการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การสร้างรูปแบบการสื่อสารที่มีคุณธรรม โปร่งใส และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ด้วยเหตุปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง เพื่อให้การสื่อสารทางการเมืองสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง สร้างความเชื่อมั่นต่อกระบวนการเลือกตั้ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ และนำไปสู่การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นที่โปร่งใสและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นกับประชาชนในจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (MixMethod Research) ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปและมีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดระยอง จำนวน 394,423 คน (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดระยอง, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์โดยตรงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 รูปหรือคน ประกอบด้วย 1. กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน 2. กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 4 คน 3. กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 5 คน 4. กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน และ 5. ประชาชน จำนวน 2 คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน 9 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วย 1. ข้อมูลส่วนตัว 2. การสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น และ 4. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง และในแต่ละข้อเป็นชนิดมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ของเรนชีส ลิเคิร์ตหรือเรียกว่า มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert type) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (Likert, 1967) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC index) ของแบบสอบถาม จากการตรวจสอบ พบว่า แบบสอบถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ที่ 0.80 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการยื่นคำร้องขออนุญาตสัมภาษณ์ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงนัดหมายสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือหลัก ใช้เวลาสัมภาษณ์ ไม่เกิน 60 นาทีต่อคน และบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องบันทึกเสียงเพื่อความแม่นยำ ก่อนสรุปผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตใช้สถานที่เก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และส่งหนังสืออนุญาตไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากนั้น ผู้วิจัยลงพื้นที่แจกและเก็บแบบสอบถามจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทั้ง 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านฉาง และอำเภอนิคมพัฒนา จนครบตามจำนวนที่กำหนด หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนครบ 100% ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ด้วย โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้อมูล เชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีหรือตอบปัญหาของการวิจัยให้เหมาะสม พร้อมทั้งนำเสนอแนะข้อมูลเป็นองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

5.2 การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. การสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นกับประชาชนในจังหวัดระยอง จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้คือ ด้านผู้ส่งสาร นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดระยอง ในฐานะผู้ส่งสาร ทำให้สารเข้าถึงคนหลากหลายกลุ่มมากขึ้น แต่ยังพบข้อจำกัดของเนื้อหา บางกรณีเน้นภาพลักษณ์หรือคำสัญญากว้าง ๆ มากกว่าการอธิบายนโยบายอย่างเป็นระบบ ตรวจสอบได้ ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบต่อคำพูด และหลีกเลี่ยงวาทกรรมแบ่งฝ่าย การสื่อสารที่ดีต้องฟังเป็น เปิดพื้นที่ให้ตรวจสอบ ด้านสาร ในช่วงการเลือกตั้งสะท้อนความพยายามเชื่อมโยงนโยบายกับปัญหาจริงของพื้นที่ โดยเน้นประเด็นเศรษฐกิจฐานราก รายได้ ค่าครองชีพ สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับบริบทจังหวัดอุตสาหกรรม เนื้อหายังเป็นภาพกว้าง ประชาชนบางส่วนยังไม่มั่นใจในความเป็นไปได้จริง ด้านช่องทางส่งสาร โดยเฉพาะการลงพื้นที่พบปะประชาชนและการใช้สื่อออนไลน์ควบคู่เวทีปราศรัย แต่ละกลุ่มมีความสนใจและวิธีรับข้อมูลแตกต่างกัน และด้านผู้รับสาร ประชาชนมีความหลากหลาย ทั้งชุมชนเดิม แรงงานภาคอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการรายย่อย คนรุ่นใหม่ และผู้สูงอายุ ประเด็นที่ได้รับความสนใจมากคือเรื่องรายได้ ค่าครองชีพ และโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งส่งผลต่อชีวิตประจำวันโดยตรง ผู้รับสารบางส่วนตัดสินใจจากเหตุผล เปรียบเทียบนโยบายและตรวจสอบความเป็นไปได้ ขณะที่บางส่วนยังพิจารณาจากความไว้วางใจ ความสัมพันธ์ส่วนตัว และประสบการณ์ที่ผ่านมา และจากการเก็บข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม

ข้อ	การสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น ของประชาชนในจังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านผู้ส่งสาร	3.21	0.86	ปานกลาง
2.	ด้านสาร	3.20	0.82	ปานกลาง
3.	ด้านช่องทางส่งสาร	3.18	0.82	ปานกลาง
4.	ด้านผู้รับสาร	2.93	0.73	ปานกลาง
ภาพรวม		3.96	3.13	0.61

จากตารางที่ 1 พบว่า การสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านผู้ส่งสาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.86) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ด้านสาร ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.82) ด้านช่องทางส่งสาร ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.82) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้รับสาร ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง

2.1 สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ปัจจัยการรับรู้ทางการเมืองของประชาชน ประกอบด้วย 1. ด้านประสบการณ์ส่วนบุคคล 2. ด้านการรับรู้จากสังคม และ 3. ด้านอิทธิพลของสื่อ อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อเสริมสร้างการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง

ตารางที่ 2 ปัจจัยการรับรู้ทางการที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง

การรับรู้ทางการเมือง	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.215	.141		8.615**	.000
ด้านประสบการณ์ส่วนบุคคล	.251	.046	.333	5.450**	.000
ด้านการรับรู้จากสังคม	.232	.058	.255	4.030**	.000
ด้านอิทธิพลของสื่อ	.165	.038	.188	4.303**	.000

Multiple R = 0.599; $R^2 = 0.359$; Adj. $R^2 = 0.354$; S.E. = .490 F = 73.447

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า การรับรู้ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง ส่งผล 3 ด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เรียงลำดับสมการ ดังนี้ ด้านประสบการณ์ส่วนบุคคล ด้านการรับรู้จากสังคม และด้านอิทธิพลของสื่อ พบว่า ส่งผลต่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.215 + .251X_{11} + .232X_{12} + .165X_{13}$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z_y = .333 Z_{X11} + .255 Z_{X12} + .188 Z_{X13}$$

สรุปได้ว่า การรับรู้ทางการเมืองส่งผลต่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง 3 ด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ได้ร้อยละ 35.4 โดยเรียงลำดับตามสมการ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประสบการณ์ส่วนบุคคล ได้ร้อยละ 33.3 และด้านการรับรู้จากสังคม ได้ร้อยละ 25.5 ด้านอิทธิพลของสื่อ ได้ร้อยละ 18.8 ตามลำดับ

2.2 สมมติฐานการวิจัยที่ 2 หลักสัปปุริสธรรม 7 ประกอบด้วย 1. ด้านธัมมัญญตา รู้จักเหตุ 2. ด้านอตัลัญญตา รู้ความมุ่งหมาย 3. ด้านอตัตถัญญตา รู้จักตน 4. ด้านมัตตัญญตา รู้จักประมาณ 5. ด้านกาลัญญตา รู้จักกาลเวลา 6. ด้านปริสัณญตา รู้จักชุมชน สังคม และ 7. ด้านปุคคสัณญตา รู้จักบุคคล อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อเสริมสร้างการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ 2

หลักสัปปุริสธรรม	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.466	.101		14.494**	.000
ธัมมัญญตา รู้จักเหตุ (X21)	.512	.054	.670	9.531**	.000
อตัลัญญตา รู้ความมุ่งหมาย (X22)	.342	.049	.449	6.975**	.000
ปุคคสัณญตา รู้จักบุคคล (X27)	.283	.043	.366	6.638**	.000
ปริสัณญตา รู้จักชุมชน สังคม (X26)	.098	.044	.124	2.239**	.026

Multiple R = 0.750; $R^2 = 0.563$; Adj. $R^2 = 0.555$; Std. Error = 0.407; F = 71.655

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ซึ่งนำตัวแปรหลักสี่ประการทั้ง 7 ด้านเข้าสู่วิเคราะห์ พบว่ามีตัวแปรที่สามารถเข้าสมการพยากรณ์ได้จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ อัมมัญญาตา รู้จักเหตุ รู้จักเหตุ อุตัญญาตา รู้ความมุ่งหมาย รู้ความมุ่งหมาย บุคคลัญญาตา รู้จักบุคคล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปริสัญญาตา รู้จักชุมชน สังคม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอีก 3 ด้าน ได้แก่ อุตัญญาตา รู้จักตน มัตตัญญาตา รู้จักประมาณ และกาลัญญาตา รู้จักกาลเวลา ไม่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการ เนื่องจากเมื่อพิจารณาพร้อมกับตัวแปรอื่นแล้ว ไม่สามารถเพิ่มอำนาจในการพยากรณ์การสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงถูกตัดออกจากสมการตามหลักการวิเคราะห์แบบ Stepwise โดยตัวแปรที่คงอยู่ในสมการสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยองได้ร้อยละ 55.5 ($\text{Adj. } R^2 = .555$) ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.466 + .512X_{21} + .342X_{22} + .283X_{27} + .098X_{26}$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z_y = .670Z_{X_{21}} + .449Z_{X_{22}} + .366Z_{X_{27}} + .124Z_{X_{26}}$$

สรุปได้ว่า หลักสี่ประการ 7 ส่งผลต่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง 4 ด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ได้ร้อยละ 55.5 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อัมมัญญาตา รู้จักเหตุ ได้ร้อยละ 67.0 อุตัญญาตา รู้ความมุ่งหมาย ได้ร้อยละ 44.9 บุคคลัญญาตา รู้จักบุคคล รู้จักบุคคล ได้ร้อยละ 36.6 และปริสัญญาตา รู้จักชุมชน สังคม ได้ร้อยละ 12.4 ตามลำดับ

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง การรู้จักเหตุ อัมมัญญาตา การสื่อสารทางการเมืองต้องตั้งอยู่บนความเข้าใจเหตุ สื่อสารเพื่อส่วนรวม ใช้ข้อมูลจริง มีเหตุผล สารต้องชัดเจน ตรวจสอบได้ ช่องทางต้องเหมาะกับกลุ่มเป้าหมายและเปิดพื้นที่สื่อสารสองทาง พร้อมเคารพประชาชนในฐานะหุ้นส่วน อุตัญญาตา รู้จักเป้าหมาย การสื่อสารทางการเมือง คือ การรู้เป้าหมายชัดเจนว่าทำเพื่อประชาชนและส่วนรวม ผู้ส่งสารต้องเชื่อมโยงวิสัยทัศน์กับแผนที่ทำได้ อุตัญญาตา รู้จักตน นักการเมืองต้องตระหนักศักยภาพและข้อจำกัด กล้ายอมรับข้อบกพร่อง มองประชาชนเป็นหุ้นส่วน ผู้ส่งสารจริงใจ รับผิดชอบ และสอดคล้องการกระทำ มัตตัญญาตา รู้จักประมาณ นักการเมืองต้องรู้ขอบเขต ไม่สัญญาเกินจริง และสอดคล้องงบประมาณ ช่องทางเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย ประชาชนใช้วิจารณญาณตรวจสอบ กาลัญญาตา รู้จักกาล ผู้ส่งสารต้องเลือกเวลาพูดอย่างเหมาะสม ไม่ซ้ำเติมสถานการณ์หรือสร้างความขัดแย้ง สารต้องทันต่อปัญหา ช่องทางต้องไม่รบกวนประชาชนเกินไป และผู้รับสารควรไตร่ตรองข้อมูลอย่างมีเหตุผล ปริสัญญาตา รู้จักชุมชน มีความหลากหลาย นักการเมืองต้องเข้าใจบริบทพื้นที่ รับฟังทุกกลุ่ม สารต้องสะท้อนปัญหาจริงและเสนอแนวทางที่เป็นไปได้ ช่องทางต้องเหมาะกับวิถีชีวิต และประชาชนควรพิจารณาข้อมูลรอบด้าน และบุคคลัญญาตา รู้จักบุคคล นักการเมืองต้องเข้าใจความหลากหลาย เลือกถ้อยคำเหมาะสม สารต้องตรงปัญหาแต่ละกลุ่ม ชัดเจน ตรวจสอบได้ ช่องทางสอดคล้องพฤติกรรมประชาชน และประชาชนควรใช้เหตุผลพิจารณานโยบาย และให้ความร่วมมือ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นกับประชาชนในจังหวัดระยอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้ส่งสาร ด้านสาร ด้านช่องทางส่งสาร และด้านผู้รับสาร ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดระยองยังคงมีทั้งศักยภาพและข้อจำกัดในหลายมิติ กล่าวคือ ในด้านผู้ส่งสาร นักการเมืองเริ่มตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของการสื่อสารทางการเมืองมากขึ้น แต่ยังขาดความต่อเนื่องและความลุ่มลึกในการสื่อสารกับประชาชน ขณะที่ด้านสารและด้านช่องทางส่งสาร เนื้อหาที่สื่อสารอาจยังไม่ชัดเจนเพียงพอ และการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างครอบคลุมทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางหรือกลุ่มที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงสื่อ ส่วนด้านผู้รับสารนั้น ยังปรากฏข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และทักษะในการวิเคราะห์สารของประชาชน ดังนั้น การพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นจึงควรมุ่งยกระดับคุณภาพของสารให้มีความชัดเจน และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น เพิ่มช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและทั่วถึง พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชนควบคู่กันไป ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาพิพัฒพงศ์ จิตธมโม (วงษ์ชาติ) (2565) เรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองไทย ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองในด้านผู้ส่งสาร ด้านสาร ด้านช่องทาง และด้านผู้รับสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระชินกร สุจิตโต (ทองดี) (2564) เรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งพบว่า การสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนควรประกอบด้วยการรู้เข้าใจหลักการส่งสาร การรู้เท่าทันข้อมูลและเนื้อหาสื่อที่ตรงประเด็น ชัดเจนและชอบธรรม การรู้จักเลือกใช้สื่อหรือช่องทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ และการรู้คิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณบนพื้นฐานของสติและการพิจารณาข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริง และข้อค้นพบดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารทางการเมืองของ McNair (2018) ที่อธิบายว่า การรับรู้ทางการเมืองของประชาชนเกิดจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร สาร สื่อ และบริบททางสังคม โดยประชาชนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับสารแบบเฉื่อยชา แต่เป็นผู้ตีความสารผ่านประสบการณ์ ความเชื่อและสภาพแวดล้อมทางสังคมของตนเอง ส่งผลให้การสื่อสารทางการเมืองเดียวกันนี้อาจก่อให้เกิดการรับรู้และการตอบสนองที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มประชาชน

2. ปัจจัยการรับรู้ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง สามารถอธิบายได้ว่า การรับรู้ทางการเมืองของประชาชนเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อสารของนักการเมืองและกระบวนการตีความของผู้รับสาร โดยเฉพาะประสบการณ์ตรงของประชาชน เช่น การเคยได้รับการช่วยเหลือหรือการได้พบเห็นการปฏิบัติงานของนักการเมือง ซึ่งส่งผลให้เกิดความเชื่อถือหรือความไม่เชื่อถือเป็นรูปธรรม และมีอิทธิพลต่อการตีความสารอย่างลึกซึ้งและมั่นคง นอกจากนี้ การรับรู้จากสังคมยังเป็นอีกปัจจัยสำคัญ เนื่องจากประชาชนมักได้รับอิทธิพลจากครอบครัว ผู้นำชุมชน และเครือข่ายทางสังคม ซึ่งมีบทบาทในการหล่อหลอมบรรทัดฐาน ค่านิยม และความเชื่อ ทำให้สารที่นักการเมืองสื่อออกไปอาจถูกขยายความหรือบิดเบือนไปตามบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน ขณะเดียวกัน อิทธิพลของสื่อมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ผู้รับสารในปัจจุบันมีระดับวิจารณญาณสูงขึ้น ไม่ได้ยอมรับสารโดยตรง หากแต่มีการนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์ส่วนบุคคล และบริบททางสังคมของตนเองก่อนการตัดสินใจ ดังนั้น นักการเมืองท้องถิ่นจึงควรสื่อสารอย่างจริงใจ สม่ำเสมอ และสอดคล้องกับประสบการณ์ของประชาชน โดยการสื่อสารที่มีประสิทธิผลควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

ที่ประชาชนสามารถรับรู้และสัมผัสได้จริง ทั้งนี้ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของกษิตีศ รอดน้อย (2566) พบว่า ปัจจัยด้านสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารทางการเมืองที่อธิบายว่า การรับรู้ทางการเมืองของประชาชนมิได้เกิดจากข้อมูลข่าวสารเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากกระบวนการประเมิน ตีความ และเปรียบเทียบข้อมูลกับประสบการณ์และสภาพแวดล้อมทางสังคมของตนเอง ซึ่งส่งผลต่อทัศนคติ ความไว้วางใจ และพฤติกรรมทางการเมืองในที่สุด ในส่วนของหลักสัปปริสธรรม พบว่า มีเพียง 4 ด้าน ได้แก่ อัมมัญญตา (รู้จักเหตุ) อัตถัญญตา (รู้ความมุ่งหมาย) ปุคคลัญญตา (รู้จักบุคคล) และปริสสัญญตา (รู้จักชุมชนและสังคม) ที่สามารถเข้าสมการพยากรณ์ได้ ซึ่งสะท้อนว่า องค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการสื่อสารทางการเมือง กล่าวคือ อัมมัญญตา ช่วยให้นักการเมืองเข้าใจสาเหตุของปัญหาและสามารถสื่อสารได้ตรงประเด็น อัตถัญญตาช่วยให้การสื่อสารมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน ปุคคลัญญตาส่งเสริมความสามารถในการเลือกวิธีการและเนื้อหาการสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ส่วนปริสสัญญตาทำให้นักการเมืองเข้าใจบริบททางสังคม วัฒนธรรม และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรยุทธ ชะนิล (2566) ที่พบว่า หลักสัปปริสธรรมมีอิทธิพลต่อการสร้างความนิยมทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาพิพัฒพงศ์ จิตธมโม (วงศ์ชาลี) (2565) ที่ชี้ให้เห็นว่า การบูรณาการหลักสัปปริสธรรมเข้ากับกระบวนการสื่อสารทางการเมืองสามารถยกระดับประสิทธิภาพของการสื่อสารได้อย่างเป็นรูปธรรม ขณะเดียวกัน ผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) พบว่า อัตถัญญตา (รู้จักตน) มัตถัญญตา (รู้จักประมาณ) และกาลัญญตา (รู้จักกาลเวลา) ไม่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการพยากรณ์ แม้ว่าตามหลักทฤษฎีจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของนักการเมืองที่ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะดังกล่าวเป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลที่ประชาชนสามารถรับรู้ได้ค่อนข้างยากเมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรม การสื่อสารที่แสดงออกโดยตรง อีกทั้งอาจมีความสัมพันธ์ร่วมกับตัวแปรด้านอัมมัญญตา อัตถัญญตา ปุคคลัญญตา และปริสสัญญตา จนทำให้อำนาจในการพยากรณ์ซ้ำซ้อนกัน เมื่อวิเคราะห์ร่วมกันในแบบจำลองจึงไม่สามารถเพิ่มความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนของการสื่อสารทางการเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่งผลให้ถูกตัดออกจากสมการตามหลักการคัดเลือกตัวแปรของวิธี Stepwise อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่า หลักธรรมทั้ง 3 ด้านดังกล่าวไม่มีความสำคัญต่อการสื่อสารทางการเมือง แต่สะท้อนว่า ในบริบทของการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดระยอง ประชาชนให้ความสำคัญกับการสื่อสารที่เข้าใจปัญหา เข้าใจเป้าหมาย เข้าใจประชาชน และเข้าใจบริบทของชุมชนมากกว่าปัจจัยภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง

3. การประยุกต์หลักพุทธรธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง สามารถอธิบายได้ว่า หลักสัปปริสธรรมเป็นกรอบคุณธรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ อัมมัญญตา (รู้จักเหตุ) ทำให้นักการเมืองสามารถวิเคราะห์ปัญหาและสื่อสารบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง มุ่งประโยชน์ส่วนรวม และตรวจสอบได้ อัตถัญญตา (รู้จักเป้าหมาย) ช่วยกำหนดทิศทางการสื่อสารให้ชัดเจน โดยเชื่อมโยงวิสัยทัศน์กับแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม อัตถัญญตา (รู้จักตน) ส่งเสริมให้นักการเมืองตระหนักถึงศักยภาพและข้อจำกัดของตนเอง มีความจริงใจ และสื่อสารอย่างสอดคล้องกับการกระทำ มัตถัญญตา (รู้จักประมาณ) ช่วยให้การสื่อสารอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ไม่เกินจริง และสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ ขณะที่กาลัญญตา (รู้จักกาลเวลา) ทำให้การสื่อสารมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่สร้างความขัดแย้ง และตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ส่วนปริสสัญญตา (รู้จักชุมชนและสังคม) และปุคคลัญญตา (รู้จักบุคคล) ช่วยให้นักการเมืองเข้าใจบริบท ความหลากหลาย และความต้องการของประชาชนแต่ละกลุ่ม สามารถเลือกใช้เนื้อหา ภาษา และช่องทางการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

สะท้อนปัญหาที่แท้จริงและเสนอแนวทางที่เป็นไปได้ ทั้งนี้ ในส่วนของผู้รับสาร ประชาชนควรใช้วิจารณญาณในการพิจารณาข้อมูลข่าวสาร และมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ ยะคำ และคณะ (2567) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารที่มีความโปร่งใส ชัดเจนและสอดคล้องกับประสบการณ์ของประชาชน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น อีกทั้งยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของนัทธมน กันเภา และศุภสวัสดิ์ ชัชวาล (2566) ที่ชี้ให้เห็นว่า การสื่อสารอย่างมีความรับผิดชอบและยึดหลักความถูกต้องสามารถลดปัญหาการทุจริตเลือกตั้ง และเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการเลือกตั้งได้ นอกจากนี้ ยังสัมพันธ์กับข้อมูลของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดระยอง (2566) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของนักการเมืองถือเป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการสื่อสารของนักการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง

จากภาพที่ 1 การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการสื่อสารของนักการเมือง ในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดระยอง แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ทางการเมืองของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของกระบวนการสื่อสารทางการเมือง โดยเกิดจากการได้รับความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น ความจริงใจจากผลงานที่ผ่านมา และภาพลักษณ์ทางการเมืองที่ประชาชนเคยได้รับรู้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจ และการเปิดรับสารทางการเมืองของประชาชน หากนักการเมืองสามารถสื่อสารได้สอดคล้องกับประสบการณ์และความคาดหวังของประชาชน จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจร่วมและเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสารทางการเมือง

ในกระบวนการพัฒนาการสื่อสาร หลักสัปปุริสธรรมทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการกำกับพฤติกรรม การสื่อสารของนักการเมือง ประกอบด้วย การสื่อสารด้วยเหตุผลและข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบได้ การสื่อสาร

เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง การเลือกใช้วิธีการและช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม ตลอดจนการสื่อสารที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน หลักธรรมดังกล่าวช่วยยกระดับคุณภาพของการสื่อสารให้มีความโปร่งใส น่าเชื่อถือ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น คือ การพัฒนาการสื่อสารของนักการเมืองระดับท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนผ่านการเป็นผู้ส่งสารที่ดี การมีนโยบายที่ชัดเจน การเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม และการให้ความสำคัญกับประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม องค์ความรู้นี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพควรเริ่มจากความเข้าใจการรับรู้ของประชาชน แล้วนำหลักสัปปุริสธรรมมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการกำหนดเนื้อหา วิธีการ และพฤติกรรมในการสื่อสาร อันจะนำไปสู่ความเชื่อมั่น การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นักการเมืองควรกำหนดนโยบายการสื่อสารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และอิงข้อมูลจริง เพื่อลดความคลุมเครือและสร้างความน่าเชื่อถือ
2. นักการเมืองควรมีนโยบายส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสื่อสาร เช่น เวทีสาธารณะ และช่องทางรับฟังความคิดเห็น
3. นักการเมืองควรมีนโยบายพัฒนามาตรฐานจริยธรรมการสื่อสารทางการเมือง เพื่อให้การสื่อสารมีความรับผิดชอบและเคารพประชาชนทุกกลุ่ม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. นักการเมืองควรลงพื้นที่พบประชาชนอย่างสม่ำเสมอ สื่อสารแบบเผชิญหน้าเพื่อสร้างความไว้วางใจ
2. นักการเมืองควรใช้ช่องทางสื่อสารหลากหลาย ทั้งสื่อดิจิทัลและชุมชน เพื่อเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม
3. นักการเมืองควรรับฟังความคิดเห็นและสะท้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ปรับสารให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านทักษะการสื่อสารของนักการเมือง เช่น ภาวะผู้นำและความน่าเชื่อถือ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของประชาชน
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารระหว่างพื้นที่หรือบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสม
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของสื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการสื่อสารใหม่ ๆ ต่อประสิทธิภาพการสื่อสารทางการเมืองระดับท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กษิตศ รอดน้อย. (2566). ความทันสมัยทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ (ดุชนันท์ ปริญญาปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จุฑารัตน์ ยะคำ และคณะ. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 7(4), 81–93.

- ธีรยุทธ ชะนิล. (2566). การประยุกต์หลักพุทธธรรมและการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมือง เพื่อสร้างความนิยมสำหรับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นัทธมน กันเภา และศุภสวัสดิ์ ชัชวาล. (2566). แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(1), 95–111.
- พระครูใบฎีกาวิชาญ วิสุทโธ. (2565). การสื่อสารทางการเมืองในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 6(1), 109–120.
- พระชินกร สุจิตโต (ทองดี). (2564). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาพิพัฒพงศ์ จิตธมโม (วงษ์ขาลี). (2565). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารของนักการเมืองไทย. วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 23(2), 149–158.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดระยอง. (2566). ผลการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประจำปี 2566. ระยอง: สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดระยอง.
- Likert, R. (1967). *New Patterns of Management*. New York: McGraw-Hill.
- McNair, B. (2018). *An introduction to political communication* (6th ed.). London, UK: Routledge.
- Yamane, T. (1973) *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.